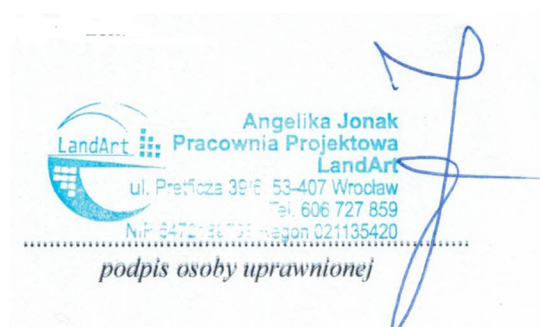

2026

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

zmiany miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego
gminy Męcinka

Opracowanie:
Angelika Jonak
Pracownia Projektowa LandArt
ul. Brzozowa 21
55-106 Zawonia
tel. 606 727 859

Spis treści:

1. WSTĘP.....	2
1.1 PODSTAWOWE AKTY PRAWNE.....	2
1.2 CEL, ZAKRES I METODA SPORZĄDZANIA PROGNOZY	2
1.3 POWIĄZANIA PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
1.4 PODSTAWOWE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	3
2. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA	3
2.1 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	3
2.1.1 <i>Położenie i charakterystyka.....</i>	3
2.1.2 <i>Gleby.....</i>	11
2.1.3 <i>Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....</i>	12
2.1.4 <i>Warunki wodne.....</i>	12
2.1.5 <i>Klimat.....</i>	14
2.1.6 <i>Rośliny i zwierzęta.....</i>	14
2.2 OBSZARY CHRONIONE	15
2.3 ANALIZA ŚRODOWISKA ANTROPOGENICZNEGO.....	17
2.3.1 <i>Środowisko kulturowe .....</i>	17
2.3.2 <i>Infrastruktura techniczna .....</i>	17
2.4 JAKOŚĆ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	17
2.4.1 <i>Hałas .....</i>	17
2.4.2 <i>Promieniowanie .....</i>	18
2.4.3 <i>Stan czystości powietrza atmosferycznego .....</i>	18
2.4.4 <i>Stan czystości wód.....</i>	18
2.4.5 <i>Stan czystości gleb.....</i>	20
2.5 KSZTAŁTOWANIE ZABUDOWY I KOMUNIKACJI	22
2.6 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	23
3. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI.	23
4. WPŁYW DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA NA STAN ŚRODOWISKA.....	23
5. PROGNOZOWANY WPŁYW USTALEŃ PLANU NA STANU ŚRODOWISKA.....	23
5.1 WPŁYW USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO KULTUROWE	23
5.2 ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ.....	23
5.3 PROGNOZOWANE NOWE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	24
5.3.1 <i>Analiza wpływu na środowisko poszczególnych form zagospodarowania wyznaczonych w planie</i>	24
5.3.2 <i>Analiza oddziaływa ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska.....</i>	26
5.4 ANALIZA WPŁYWU USTALEŃ PLANU NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY TERENÓW NATURA 2000 ORAZ INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	28
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	28
7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	28
8. PROPOZYCJE PRZEPROWADZENIA METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZENIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	30
9. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII	30
10. ZAGROŻENIA TRANSGRANICZNE.....	31
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	31

I. ANALIZA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA

1. Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko **zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Męcinka**.

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektów planów, opracowania ekofizjograficznego, inwentaryzacji przyrodniczej, podstawowych założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach, materiałów archiwalnych dotyczących stanu środowiska przyrodniczego w aspekcie istniejących przepisów prawnych, a zwłaszcza przepisów z zakresu ochrony środowiska. Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji ustaleń planu uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

1.1 Podstawowe akty prawne

Organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 i art. 51 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Do najważniejszych aktów prawnych wykorzystanych podczas sporządzania prognozy należą:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. [Dz. U. z 2026 r. poz. 670.7](#))
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (t.j. [Dz. U. z 2025 r. poz. 647.](#));
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. [Dz. U. z 2026 r. poz. 538](#)).

1.2 Cel, zakres i metoda sporządzania prognozy

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny oznaczone na załączniku do uchwały nr XXXI/184/2026 **Rady Gminy Męcinka** z dnia 31 marca 2026 r o **przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania gminy Męcinka**.

Prognoza niniejsza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiązania. Wykonanie prognozy poprzedziła wizja terenowa, która pozwoliła ocenić obecny stan środowiska i jego najważniejsze zagrożenia w związku z realizacją ustaleń planu.

Ocena oddziaływania skutków realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmierza do rozpoznania wpływu na środowisko przyrodnicze zapisów planu, dla poszczególnych jednostek urbanistycznych i wydzieleniu tych jednostek, na których mogą wystąpić istotne oddziaływania poprzez analizę zapisów planu i wizji w terenie. Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania i ich zasięg przestrzenny. Na podstawie tej oceny dokonano prognozy prawdopodobnych skutków wpływu projektu planu na środowisko przyrodnicze. Część prognozy wykonano w ujęciu tabelarycznym, co pozwala przedstawić oddziaływanie przewidywanego sposobu zagospodarowania wybranych jednostek na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* z właściwymi organami o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

1.3 Powiązania projektu z innymi dokumentami

Omawiany projekt miejscowego planu zgodny jest z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Ponadto zgodny jest z ustaleniami obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Męcinka oraz z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Projekt planu wypełnia określone w ponadlokalnych planach i programach kierunki rozwoju na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. W projekcie planów uwzględniono również inne dokumenty związane z rozwojem przestrzennym (prawomocne obowiązujące decyzje administracyjne).

1.4 Podstawowe materiały źródłowe

Do opracowania niniejszej prognozy zostały wykorzystane następujące materiały:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby prac projektowych,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu - dane o stanie środowiska,
- Klimat Polski, A. Woś, PWN 1999,
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Warszawa 2000,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Męcinka,
- Roczniki Statystyczne Województwa Dolnośląskiego, opracowania Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego,
- Plan Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego,
- Raporty i opracowania oraz informacje prezentowane na stronach www.jgora.pios.gov.pl o stanie środowiska w regionie jeleniogórskim. WIOŚ Wrocław,
- Stan środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2014. WIOŚ Wrocław,
- Atlas Geologiczno Inżynierski Aglomeracji Wrocławskiej. Warszawa – Wrocław 2009r,
- wyniki wizji terenu .

2. Analiza stanu środowiska

2.1 Środowisko przyrodnicze

2.1.1 Położenie i charakterystyka

Administracyjnie gmina Męcinka położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie jaworskim. Gmina zajmuje jego zachodnią i północną część. Sam powiat jaworski leży w centralnej części Dolnego Śląska. Od wschodu Męcinka graniczy z gminą miejską Jawor oraz na nieznacznym odcinku z gminą Mściwojów. Od południowego wschodu sąsiaduje z gminą Paszowice, od południa z gminą Bolków, od zachodu z gminą Świerzawa i Krotoszyce, a od północy z gminą Legnickie Pole. Granice gminy stanowią więc jednocześnie zachodnie i północne granice powiatu jaworskiego. Dolny Śląsk to kraina historyczno-etnograficzna w południowo-zachodniej Polsce, obejmująca ziemie położone po obu stronach środkowej Odry – pomiędzy okolicami Brzegu a Nysą Łużycką. Region ten wchodzi w obręb następujących makroregionów fizycznogeograficznych: Sudetów, Niziny Śląskiej, Nizin Śląsko-Łużyckich, Wału Trzebnickiego, Obniżenia Milicko-Głogowskiego oraz Wzniesień Zielonogórskich.

Analiza terenu opracowania:

(OBSZAR WYŁĄCZONY ZZ OPRACOWAIA) Załącznik nr 1: Obszar opracowania położony w obrębie Chełmiec, działka nr 137/1 i 137/2. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego.

Załącznik nr 2: Obszar opracowania położony w obrębie Chełmiec, działka nr 144/3. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy.

Załącznik nr 3: Obszar opracowania położony w obrębie Męcinka, działka nr 33. Teren opracowania znajduje się w granicach Otuliny Parku Krajobrazowego Chełmy.

(OBSZAR WYŁĄCZONY Z OPRACOWANIA) Załącznik nr 4: Obszar opracowania położony w obrębie Myślinów, działka nr 197/1. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie.

Załącznik nr 5: Obszar opracowania położony w obrębie Myślinów, działka nr 90/1. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie oraz strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego.

Załącznik nr 6: Obszar opracowania położony w obrębie Muchów, działka nr 123. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie oraz strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego.

Załącznik nr 7: Obszar opracowania położony w obrębie Piotrowice, działka nr 449. Teren opracowania znajduje się w granicach Otuliny Parku Krajobrazowego Chełmy.

Załącznik nr 8: Obszar opracowania położony w obrębie Piotrowice, działka nr 629/4. Teren opracowania znajduje się w granicach Otuliny Parku Krajobrazowego Chełmy.

Załącznik nr 9: Obszar opracowania położony w obrębie Piotrowice, działka nr 754/2. Teren opracowania znajduje się w granicach Otuliny Parku Krajobrazowego Chełmy oraz strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego.

Załącznik nr 10: Obszar opracowania położony w obrębie Pomocne, działka nr 910. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie oraz strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego.

Załącznik nr 11: Obszar opracowania położony w obrębie Pomocne, działka nr 910. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie oraz strefie konserwatorskiej ochrony historycznego układu ruralistycznego i budynek ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków.

(OBSZAR WYŁĄCZONY Z OPRACOWANIA) Załącznik nr 12: Obszar opracowania położony w obrębie Pomocne, działka nr 685. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie.

Załącznik nr 13: Obszar opracowania położony w obrębie Przybyłowice, działka nr 100/1. Teren poza obszarami objętymi ochroną przyrodniczą i konserwatorską.

Załącznik nr 14: Obszar opracowania położony w obrębie Słup, działka nr 57/2. Teren opracowania znajduje się w granicach Otuliny Parku Krajobrazowego Chelmy.

(OBSZAR WYŁĄCZONY Z OPRACOWANIA) Załącznik nr 15: Obszar opracowania położony w obrębie Stanisławów, działka nr 42/2. Teren opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy i strefie Obszarze Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie.

Źródło: <https://www.google.com/maps>

Omawiany obszar, według regionalizacji fizycznogeograficznej Jerzego Kondrackiego, leży w strefie lasów mieszanych prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego. Pod względem geomorfologicznym gmina znajduje się na pograniczu dwóch wielkich struktur: prowincji Masywu Czeskiego oraz prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego. Obejmuje ona styk podprowincji Pogórza Zachodniosudeckiego i Niziny Śląsko-Łużyckiej. Gmina Męcinka jest położona na pograniczu makroregionów Pogórza Kaczawskiego i Niziny Śląsko-Łużyckiej (w tym Równiny Chojnowskiej), zajmując ich wschodnie części. W obrębie gminy wyróżnia się mezoregiony: Pogórze Złotoryjskie oraz południowo-wschodni skraj Równiny Chojnowskiej. Gmina ma charakter w większości rolniczy, czemu sprzyja korzystny, jeden z cieplejszych w Polsce klimat. Pod względem geologicznym i krajobrazowym kluczowym elementem Męcinki jest sudecki uskok brzeżny, stanowiący wyraźną granicę między Sudetami a Przedgórzem Sudeckim, który ciągnie się od okolic Złotoryi aż do Złotego Stoku.

2.1.2 Gleby.

Przydatność rolnicza gleb na terenie gminy Męcinka jest wysoka nawet w skali całego kraju. Dotyczy to w szczególności obszarów położonych przed uskokiem sudeckim, które uzyskują wysoki wskaźnik bonitacji (80 punktów w skali IUNG-Puławy). Rozmieszczenie typów, rodzajów, gatunków oraz przydatności rolniczej gleb na analizowanym obszarze kształtują trzy podstawowe czynniki: doliny rzeczne i lokalne obniżenia terenu wypełnione piaskami oraz żwirami rzecznyymi; wysoczyzny i równiny Przedgórza Sudeckiego pokryte piaskami, żwirami lodowcowymi oraz glinami zwałowymi; a także obszar Pogórza Kaczawskiego. W zasięgu Pogórza Kaczawskiego, obejmującego południowo-zachodnią część gminy, dominują gliny stokowe wytworzone ze zwietrzelin utworów metamorficznych, których granicę morfologiczną wyznacza sudecki uskok brzeżny. [¹]

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Męcinka

Mady rzeczne pokrywają dna dolin Kaczawy i Nysy Szalonej oraz ich większych dopływów. Wzdłuż rzeki Nysy Szalonej szeroki pas mad sięga aż do zbiornika retencyjnego Słup. Mniej rozległe pasy madowe towarzyszą dopływom Nysy, takim jak Męcinka i Starucha. Całą przedsudecką część gminy pokrywają żyzne gleby brunatne właściwe oraz płowe. W zasięgu Pogórza Kaczawskiego przeważają natomiast gleby brunatne właściwe zaliczane do utworów pyłowych. W tej części obszaru – głównie na terenach leśnych – występują również gleby słabo wykształcone, powstałe na kamienisto-szkieletowych zwietrzelinach skał metamorficznych. Pod względem przydatności rolniczej część przedsudecką pokrywają kompleksy gleb pszennych bardzo dobrych (1) i dobrych (2), a lokalnie pojawia się kompleks pszenno-wadliwy (3). W zasięgu Pogórza Kaczawskiego przeważa z kolei kompleks zbożowy górski (11) oraz kompleksy owsiano-ziemniaczany i owsiano-pastewny.² [1, 2, 3, 4]

W strukturze użytkowania terenu gminy znaczącą pozycję zajmują obszary komunikacyjne, które stanowią około 3,0% powierzchni. Większość terenów niezainwestowanych rozrzucona jest w południowej części gminy. Użytki rolne zajmują łącznie około 63% powierzchni, z czego grunty orne stanowią około 50% ogólnego obszaru. Pozostałą część użytków stanowią łąki, pastwiska, rowy, sady oraz grunty pod wodami (zbiornik Słup). Lasy i zadrzewienia pokrywają około 32% powierzchni gminy, a wody powierzchniowe płynące i stojące (głównie zbiornik Słup wraz z Nysą Szaloną i jej dopływami) zajmują 3,07%.³ [1]

Taka struktura użytkowania gruntów w gminie różni się od średniej dla całego województwa dolnośląskiego. Zauważyć można tu niższy odsetek gruntów ornych przy przeciętnym udziale sadów. Znacznie wyższy jest natomiast odsetek lasów, łąk i pastwisk, przy jednoczesnym niższym udziale gruntów zabudowanych oraz nieużytków. Potwierdza to zdecydowanie rolniczo-leśny charakter gminy. Wykorzystanie struktur upraw wskazuje, że priorytetowym kierunkiem jest produkcja zbóż (76% ogółu upraw), w tym uprawa pszenicy, która zajmuje aż 56% wszystkich gruntów ornych. Rolnictwo w gminie skupia się przede wszystkim na produkcji roślinnej, podczas gdy produkcja zwierzęca (hodowla) odgrywa mniejszą rolę.

Większość terenu opracowania stanowią grunty klasy RIV.

2.1.3 Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Na terenie gminy Męcinka można wyróżnić dwie podstawowe jednostki geomorfologiczne: Równinę Chojnowską (w lokalnych opracowaniach nazywaną Równiną Jaworską) oraz Pogórze Kaczawskie. Pod względem rzeźby terenu północno-wschodnia część gminy, stanowiąca wspomnianą równinę, to obszar płaski, przecięty szeroką doliną Nysy Szalonej i wznoszący się maksymalnie do wysokości około 240 m n.p.m. Z kolei część gminy leżąca w obrębie Pogórza Kaczawskiego charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Występuje tu szereg dawnych stożków wulkanicznych poprzedzielanych głębokimi wąwozami, nad którymi górują bazaltowe wzgórza twardzielowe. Do najwyższych należą: Mszana (475 m n.p.m.), Jastrzębna (468 m n.p.m.) oraz Czarowska Skała (463 m n.p.m.).⁴ [1, 2, 3, 4]

Gmina Męcinka położona jest na pograniczu dwóch dużych struktur geologicznych: Sudetów (metamorfik kaczawski) oraz bloku przedsudeckiego. Wyraźną granicę strukturalną między nimi tworzy sudecki uskok brzeżny, biegnący na tym odcinku wzdłuż linii Złotoryja–Męcinka–Jawor. Uskok ten dzieli obszar gminy na dwie odrębne części: północno-wschodnią (Przedgórze Sudeckie) oraz południowo-zachodnią (Pogórze Kaczawskie).

Najstarszymi utworami w tych jednostkach geologicznych są kambryjskie wapienie krystaliczne. W wyniku przeobrażenia podmorskich skał wulkanicznych powstały tu zieleńce i keratofiry. Duży kompleks staropaleozoiczny tworzą skały metamorficzne – fyllity oraz łupki ilaste i krzemionkowe. Dawne ruchy górotwórcze doprowadziły do powstania struktur żyłowych ze złożami rud metali, barytu oraz fluorytu. Młodsze zespoły skalne pochodzą głównie z dolnego permu (czerwony spągowiec) – są to m.in. piaskowce, zlepieńce i mułowce. Z kolei trzeciorzędowe wylewy lawy bazaltowej utworzyły liczne pokrywy oraz kominy wulkaniczne (neki), w których stygnięcie magmy wykształciło charakterystyczną oddzielność słupową. Całość budowy geologicznej dopełniają

² STAN GLEB UŻYTKOWANYCH ROLNICZO NA OBSZARZE SUDETÓW I PRZEDGÓRZA SUDECKIEGO

³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Męcinka

⁴ UCHWAŁA NR XII/72/25 RADY POWIATU JAWORSKIEGO

czwartorzędowe osady dwukrotnych zlodowaceń, które pozostawiły na tym obszarze warstwy piasków, żwirów, lessów i glin zwałowych.⁵ [1]

2.1.4 Warunki wodne

Wody podziemne

Warunki hydrogeologiczne na obszarze gminy są silnie zróżnicowane ze względu na jej położenie względem sudeckiego uskoku brzeźnego. Na skrzydle zrzucnym (przedsudeckim) warunki te są generalnie korzystniejsze i zostały stosunkowo dobrze rozpoznane. Kluczową rolę odgrywają tutaj dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe oraz trzeciorzędowe. Ujmowanie wód w obrębie utworów trzeciorzędowych gwarantuje ich lepszą jakość, szczególnie pod względem składu bakteriologicznego. Nie można jednak wykluczyć występowania w nich ponadnormatywnych stężeń jonów żelaza i manganu.⁶ [1]

Na skrzydle podniesionym uskoku (sudeckim) występują przede wszystkim skały lite. Występowanie wód podziemnych jest tam ściśle powiązane z obecnością drożnych szczelin skalnych. Z reguły skały te są nieprzepuszczalne dla wód opadowych infiltrujących w głębsze poziomy. Niemniej jednak poszczególne kompleksy skalne są pocięte uskokami o różnym zasięgu. Każdemu z nich towarzyszy mniejsza lub większa strefa zluźnienia górotworu oraz zbrekcionowania skał. Szerokość tej przestrzeni waha się od kilkudziesięciu centymetrów do około 200 metrów, czego przykładem jest **strefa uskoku Gajki**. To właśnie te strefy odprowadzają zasadniczą część wód opadowych z całego obszaru zasilania do głębszych partii górotworu.⁷ [2]

W strefie przypowierzchniowej na całym omawianym obszarze zalegają luźne, silnie spękane i zwiertzałe skały o miąższości od około 5,0 m do maksymalnie 15–20 m. W tej warstwie infiltracja wód opadowych jest stosunkowo wysoka. Najkorzystniejsze warunki infiltracji dla wód opadowych oraz spływających ze zboczy występują w dolinach potoków i strumieni. Są one wypełnione osadami piaszczysto-żwirowymi, które wymieszały się z materiałem pochodzącym z wietrzenia starszego podłoża (ordowickiego). Ostatecznie o wodonośności tej części gminy decyduje przepływ w szczelinach skalnych. Przekłada się to na bardzo dużą trudność oraz wysokie ryzyko niepowodzenia przy lokalizowaniu nowych ujęć wód podziemnych.⁸ [1]

Wody powierzchniowe

Gmina Męcinka leży w dorzeczu Kaczawy, w zlewni Nysy Szalonej. Górne odcinki rzek i potoków charakteryzują się dużymi spadkami oraz zmiennymi przepływami. Stwarza to poważne zagrożenie powodziowe podczas gwałtownych, długotrwałych opadów letnich lub w trakcie szybkiego, wiosennego tajania śniegów. Seria historycznych wezbrań wywołała konieczność podjęcia zakrojonych na wielką skalę prac regulacyjnych. W celu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Legnicy oraz doliny Kaczawy, a także dla realizacji celów komunalnych, na Nysie Szalonej utworzono zbiornik retencyjny „Słup”. Przy maksymalnym poziomie piętrzenia (177,60 m n.p.m.) powierzchnia zbiornika wynosi 490 ha, a jego pojemność maksymalna osiąga 38,6 mln m³.⁹ [1, 2, 3]

Warunki zaopatrzenia w wodę pitną z ujęć podziemnych są na tym obszarze mało korzystne. Aż 75% powierzchni gminy jest pozbawione użytkowych wód podziemnych (obszar deficytowy), a pozostała część wykazuje niskie zasoby wodne. Ze względu na kluczowe ujęcia wód zlokalizowane w Legnicy, Jaworze oraz w gminie Złotoryja, niemal cały obszar Męcinki objęto strefami ochronnymi. Około 80% powierzchni gminy znajduje się w strefie zewnętrznej ochrony pośredniej, a około 10% w strefie wewnętrznej ochrony pośredniej. Niewielki fragment w północnej i północno-wschodniej części gminy zajmuje strefa głównych zbiorników wód podziemnych wymagających ochrony (OWO). Na tym specyficznym obszarze obowiązują zasady rolnictwa ekologicznego.

Na terenie opracowania nie znajdują się żadne zbiorniki ani ciekły wodne.

⁵ <https://www.gorykaczawskie.pl/czartowska-skala/>

⁶ http://archiwumbip.mecinka.pl/files/pdf_uchwaly/Zalacznik_nr_1_do_uchwaly_XXIV-99-04.pdf

⁷ http://archiwumbip.mecinka.pl/files/pdf_uchwaly/Zalacznik_nr_1_do_uchwaly_XXIV-99-04.pdf

⁸ http://archiwumbip.mecinka.pl/files/pdf_uchwaly/Zalacznik_nr_1_do_uchwaly_XXIV-99-04.pdf

⁹ <https://polskielowiska.pl/wody/zbiornik-s-up-legnicy>

2.1.5 Klimat

Obszar gminy mieści się w zasięgu dwóch różniących się dość znacznie regionów klimatycznych, których naturalna granica przebiega wzdłuż sudeckiego uskoku brzeźnego. Obszar położony na północny wschód od uskoku zaliczany jest do regionu nadodrzańskiego. Jest on bardzo ciepły, a zarazem zasobny w opady (średnia roczna temperatura wynosi od $+8,0^{\circ}\text{C}$ do $+8,7^{\circ}\text{C}$, średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 550–600 mm, a długość okresu wegetacyjnego przekracza 220 dni).

Pozostała część gminy leży w zasięgu regionu przedgórskiego. Jest on chłodniejszy, ale charakteryzuje się wyższymi opadami w porównaniu do poprzedniego obszaru (średnia roczna temperatura wynosi od $+7,5^{\circ}\text{C}$ do $+7,8^{\circ}\text{C}$, średnia roczna suma opadów to 700–750 mm, natomiast okres wegetacyjny trwa 213–217 dni). Warunki te są szczególnie korzystne dla potrzeb rolnictwa, choć na terenach wyżej położonych bywają surowsze niż na nizinnej Równinie Chojnowskiej (Jaworskiej).

W rejonie podgórskim notuje się większą liczbę dni z przymrozkami, dni zimowych oraz dni z mgłą, a także dłuższy czas zalegania pokrywy śnieżnej. Prędkości i kierunki wiatrów są względnie stałe, z wyraźną przewagą wiatrów zachodnich. Znaczna część Pogórza Kaczawskiego wyróżnia się bardzo dobrym nasłonecznieniem. Duża lesistość tej części gminy sprzyja efektywnej akumulacji śniegu, co wyraźnie opóźnia jego topnienie oraz spowalnia spływ wód powierzchniowych w okresach gwałtownego wzrostu temperatury.¹⁰ [1]

2.1.6 Rośliny i zwierzęta.

Teren opracowania stanowią w większości pola uprawne i tereny zabudowane co w znacznym stopniu zubaża różnorodność biologiczną. Teren ten jest jednak żerowiskiem wielu gatunków zwierząt. Na jednym z terenów opracowania zlokalizowano siedlisko roślin chronionych.

Flora.

Szata roślinna gminy Męcinka cechuje się bardzo wysokim stopniem lesistości w stosunku do jej całkowitej powierzchni. Dominują lasy, które zajmują **31,3%** obszaru gminy. Ogólnie rzecz biorąc, gmina Męcinka charakteryzuje się wyjątkową atrakcyjnością przyrodniczą, na co kluczowy wpływ ma obecność **Parku Krajobrazowego „Chełmy”**. Do największych kompleksów leśnych należą te skupione w południowej, górskiej części regionu.¹¹ [1]

W północnej części gminy, w obrębie użytków rolnych, występują pasy i zespoły zadrzewień śródpolnych, a wzdłuż cieków wodnych – ciągi drzew i krzewów. Szczególnie cenny, choć zachowany jedynie szczątkowo, ekosystem zieleni niskiej i łąkowej z rzadkimi gatunkami roślin występuje w dolinie rzeki Nysy Szalonej. Na terenach zabudowanych spotyka się skupiska zieleni wysokiej (w tym starodrzewu), zlokalizowane głównie w zabytkowych parkach przypałacowych. Zielen ta wymaga bezwzględного utrzymania i skutecznej ochrony.

Głównym skupiskiem roślinności są lasy rosnące w obrębie sudeckiego uskoku brzeźnego, które objęto ochroną w ramach Parku Krajobrazowego „Chełmy”. Przeważającymi typami siedliskowymi są siedliska lasowe, zajmujące **99,6%** powierzchni leśnej. Najliczniej reprezentowane są: las mieszany wyżynny (36,6%), las wyżynny (41,6%) oraz las górski (19,1%). W strukturze gatunkowej drzewostanu dominują: świerk (36,6%), dąb (36,6%) oraz brzoza (7,7%). Lasy liściaste na tym obszarze należą do najlepiej zachowanych w całych Sudetach. Tworzy je szereg gatunków, takich jak: dąb szypułkowy i bezszypułkowy, klon pospolity, jawor, lipa drobnolistna i szerokolistna, olsza czarna i szara, a także buk, czereśnia ptasia, grab, jarzab brekinia, jesion wyniosły, jodła, świerk oraz wiąz górski. Dużą osobliwością parku są dwa rzadkie zespoły leśne: jaworzyna górską oraz las klonowo-lipowy. Ogromnym walorem „Chełmów” jest bogactwo florystyczne – na terenie parku rosną aż **44 gatunki roślin naczyniowych objętych ochroną prawną w Polsce**.¹²[1, 2]

Najczęstszym gatunkiem pozostającym pod ochroną całkowitą na terenie gminy Męcinka jest bluszcz pospolity (*Hedera helix*). Na terenach bezleśnych znajduje on swoją jedyną ostoję we wspomnianych parkach przypałacowych, które zakładano na bazie naturalnych zbiorowisk łąkowych. W lasach i

¹⁰ <https://www.mecinka.pl/dlamiieszkanca/o-gminie/41-o-gminie.html>

¹¹ https://www.mecinka.pl/images/news/2026/05/PROJEKT_GP.6721.1.2025/Prognoza.pdf

¹² <https://restauracja-kaskada.pl/park-krajobrazowy.html>

parkach z przewagą rodzimych gatunków drzewiastych występuje śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*). Rzadkim przedstawicielem chronionej rodziny storczykowatych (*Orchidaceae*) jest listera jajowata (*Listera ovata*). Populacje tego gatunku towarzyszą głównie zdegradowanym fragmentom łągu jesionowo-wiązowego. Spośród roślin objętych ochroną częściową najpowszechniejsza jest kalina koralowa (*Viburnum opulus*). Towarzyszy ona dolinom okresowo wysychających strumieni i rowów oraz niewielkim enklawom leśnym. Rzadziej na uboższych siedliskach pojawiają się: kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) oraz konwalia majowa (*Convallaria majalis*), natomiast na czarnych ziemiach występuje pierwiosnka lekarska (*Primula veris*).¹³[1]

Fauna

Walorem obszaru Gminy Męcinka jest zróżnicowana i bogata fauna. Z bezkręgowców na uwagę zasługują pająki, których stwierdzono tu 61 gatunków oraz ślimaki, reprezentowane przez 72 gatunki z 15 grup zoogeograficznych. Spośród kręgowców najciekawszy jest minóg strumieniowy, wpisanych do *Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt* oraz salamandra plamista - Park jest dużą ostoją tego płaza. Bogata jest również awifauna lęgowa tego obszaru z derkaczem (gatunkiem ginącym w Europie) sóweczką, bocianem czarnym, dzięciołem zielonosiwym, krzyżodziobem świerkowym, muchołówką białoszyją i małą, pliszką górską, siniakiem, trzmiełojadem, zimorodkiem. Żyje tu również duża populacja herbowego zwierzęcia Parku - muflona.

Bezpośrednio na terenie opracowania występują jedynie gatunki zwierząt typowe dla obszarów rolniczych.

Źródła zagrożeń

Środowisko przyrodnicze gminy Męcinka charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Południowa część gminy w całości podlega ochronie przyrodniczo-krajobrazowej, dzięki czemu zapewniono tam właściwe warunki do utrzymania wysokiej bioróżnorodności. Z kolei północna część gminy, należąca do rejonów intensywnej gospodarki rolnej, została silnie przekształcona w ciągu ostatnich stuleci. W wyniku antropopresji doszło do daleko idących zmian siedliskowych, przez co do czasów współczesnych przetrwała jedynie namiastka dawnych, charakterystycznych dla tego obszaru biocenoz.

Historyczna degradacja szaty roślinnej i zwierzęcej wynikała przede wszystkim z masowych wyrębów, zmian przeznaczenia terenów leśnych na użytki rolne oraz ogólnego zanieczyszczenia środowiska. Obecnie poważne zagrożenie dla lokalnej fauny stanowi zanieczyszczenie wód, wywołane bezpośrednim zrzutem ścieków do wód powierzchniowych. Oddziałuje ono negatywnie na organizmy zasiedlające cieki oraz zbiorniki wodne czasowo lub przez cały cykl życiowy. Choć w ostatnich latach obserwuje się spadek tego typu antropogenicznych nacisków, wciąż dochodzi do przypadków nielegalnego odprowadzania ścieków komunalnych – głównie przez właścicieli posesji zlokalizowanych w sąsiedztwie mniejszych potoków. Kolejnym istotnym zagrożeniem dla fauny są nieprzemysłane melioracje, osuszanie terenów podmokłych oraz techniczne regulacje koryt rzecznych. Prace regulacyjne w znacznym stopniu zubażają skład gatunkowy, niszczą miejsca rozrodu i zimowania wielu zwierząt oraz degradują przyległe biotopy.

Tendencje zmian

Ochrona najcenniejszych przyrodniczo obszarów stanowi dla gminy kluczową inwestycję w przyszłość. Pomimo rozwoju rolnictwa oraz lokalnego przemysłu, na terenie gminy Męcinka zachowało się duże bogactwo flory i fauny oraz strefy o wybitnych walorach krajobrazowych. Aktualnie nie ma przesłanek do obejmowania nowych terenów ochroną w formie parków krajobrazowych czy rezerwatów przyrody. Należy natomiast utrzymywać właściwe praktyki na obszarach już chronionych. Działania te, poza ochroną przyrody samą w sobie, mogą stać się dla gminy istotnym filarem rozwoju turystyki aktywnej, wpływającej na ożywienie gospodarcze wsi (np. poprzez rozwój agroturystyki). Gmina sukcesywnie podejmuje również działania mające na celu eliminację dzikich wysypisk odpadów oraz rekultywację tych potencjalnych ognisk skażeń.

¹³ http://archiwumbip.mecinka.pl/files/pdf_uchwały/Zalacznik_nr_1_do_uchwały_XXIV-99-04.pdf

2.2 Obszary chronione

Teren położony jest częściowo w granicach Parku Krajobrazowego Chelmy oraz Obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie. W niedużej odległości znajduje się rezerwat przyrody Mszana i Obłoga.

Projekt zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje jedynie nieznaczne poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. Każdy z fragmentów opracowania dopuszcza lokalizację mniej więcej jednego, dwóch budynków mieszkalnych, co pozwala na prognozowanie jedynie niewielkiego wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.

Na obszarze gminy występują unikatowe w skali kraju bogate środowiska roślinne chronione poprzez ustanowienie różnorodnych form ochrony obszarowej. Należą do nich:

- 1) **Park Krajobrazowy "Chelmy"** - został utworzony 29 czerwca 1992 roku rozporządzeniem Wojewody Legnickiego. Jego powierzchnia wynosi 148,8 km², zaś otuliny - 135,7 km². 12 grudnia 1997 roku również rozporządzeniem Wojewody powierzchnia parku została zwiększona do 159,99 km², a otuliny zmniejszona do 124,7 km². Park chroni duży fragment wschodniej części Pogórza Kaczawskiego w Sudetach Zachodnich. Jest to teren wyżynny z dominującymi tu wysokościami 350-400 m n.p.m. Do najwyższych kulminacji Parku należą: Mszana (475 m n.p.m.), Jastrzębna (468 m n.p.m.), Czartowska Skała (463 m n.p.m.), Rosocha (464 m n.p.m.) i Dębica (463 m n.p.m.). Najniższy zaś punkt Parku znajduje się na wysokości 188 m n.p.m. na wschód od wsi Sichów, w dolinie potoku Błotnica. Znamiennym rysem krajobrazu północno-wschodniej części "Chelmów" jest wyraźnie widoczna w terenie krawędź, oddzielająca obszar górzysty od części nizinnej Dolnego Śląska. Do innych ważnych elementów rzeźby krajobrazu "Chelmów" należą: płaskie zrównania na wysokości powyżej 350 m n.p.m. z licznymi rozczłonkowanymi płaskodennymi dolinkami; głęboko wyżłobione dolinki wciosowe, niekiedy o cechach przełomów; pagóry twardzielowe, zbudowane ze skał odporniejszych niż te, które występują w ich otoczeniu.
- 2) **Obszar Natury 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie: stwierdzono tu 25 typów siedlisk:** 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculus fluitantis*, pow. 0,01%, ocena B 6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (*Alyso-Sedion*) pow. 0,01%, ocena A 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) pow. 0,05%, ocena B 6210 Murawy kserotermiczne (*FestucoBrometea*), pow. 0,07%, ocena A 66230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), pow. 0,20%, ocena A 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), pow. 0,98%, ocena A 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), pow. 0,00%, ocena B 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), pow. 5,22%, ocena B 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), pow. 0,68%, ocena A Siedliska przyrodnicze 77140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *ScheuchzeriaCaricetea*), pow. 0,01%, ocena B 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*, pow. 0,01%, ocena B 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, pow. 0,01%, ocena B 8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe, pow. 0,01%, ocena A Siedliska przyrodnicze 88160 Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze *Stipion calamagrostis*, pow. 0,01%, ocena A 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*, pow. 0,01%, ocena A 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, pow. 0,01%, ocena B 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, pow. 0,01%, ocena A Siedliska przyrodnicze 99110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), pow. 1,34%, ocena A 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosaeFagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), pow. 1,02%, ocena A 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), pow. 0,43%, ocena A 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *TilioCarpinetum*), pow. 6,88%, ocena A Siedliska przyrodnicze 109180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllisAcerion pseudoplatani*), pow. 0,91%, ocena A 9190 Pomorski

kwaśny las brzozowodębowy (Betulo-Quercetum), pow. 3,89%, ocena A 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe), pow. 2,19%, ocena B 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae), pow. 0,02%, ocena A.

Na obszarze **zlokalizowano 19 gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Rośliny:** 1421 Włosocień delikatny *Trichomanes speciosum*, 4066 Zanościca serpentynowa *Asplenium adulterinum*, 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, 4096 Mieczyk błotny *Gladiolus paluster* Rośliny i zwierzęta chronione. **Bezkręgowce:** 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, 6169 Przeplatka maturna *Euphydryas maturna*, 6177 Modraszek telejus *Phengaris Telesiu*, 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, 1088 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* Rośliny i zwierzęta chronione. **Ryby i kręglouste:** 1096 Minóg strumieniowy *Lamperta planeri*, 1149 Koza *Cobitis taenia* Płazy, 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. **Ssaki:** 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*, 1318 Nocek łydokwłosy *Myotis dasycneme*, 1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteini* 1324 Nocek duży *Myotis myotis*, 1355 Wydra *Lutra Lutra*, 1337 Bóbr *Castor fiber*.

Jest to jeden z najcenniejszych i najlepiej zachowanych obszarów Sudetów Zachodnich bogactwo przyrodnicze uwarunkowane specyficzną budową geologiczną (wapienie, bazalty, serpentynity), silnym zróżnicowaniem morfologicznym, niskim stopniem przekształcenia krajobrazu. Szczególnie dobrze zachowały się tu buczyny i jaworzyny bogata flora roślin naczyniowych z kilkunastoma gatunkami storczyków oraz rzadkie gatunki roślin niższych. Prawdopodobnie występują tu: ginący mieczyk błotny (w 2003 roku odnotowano tylko jeden pęd) oraz zanościca serpentynowa jedno z dwóch ostatnio odkrytych w Polsce stanowisk włosocienia cienistego (delikatnego) obecnie tylko tu występuje. Specyficzne jaskinie Połomu są jednym z największych zimowisk nietoperzy w Polsce (zimuje tu w sumie ok. 400 osobników) oraz największym zimowiskiem nocka dużego na Dolnym Śląsku jedno z dwu znanych z południowo - zachodniej Polski stanowisk zimowych nocka łydokwłosego.

2.3 Analiza środowiska antropogenicznego

2.3.1 Środowisko kulturowe

Strefy konserwatorskie

Obszar opracowania częściowo objęty jest strefą konserwatorską ochrony historycznego układu ruralistycznego, ani strefą ochrony zabytków archeologicznych.

2.3.2 Infrastruktura techniczna

Tereny opracowania są położone bezpośrednio przy obszarach wyposażonych w infrastrukturę techniczną i przy terenach dróg co pozwala na bezproblemowe uzbrojenie wydzielonych działek budowlanych.

2.4 Jakość środowiska przyrodniczego

2.4.1 Hałas

Na terenie opracowania występują obszary podlegające ochronie akustycznej o zbliżonych wymaganiach dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej (w tym z dopuszczeniem usług rzemieślniczych) obowiązują dopuszczalne poziomy hałas w wysokości **65 dB** w porze dnia. W przypadku wydzielienia na tym obszarze terenów wyłącznie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, obowiązują normy hałasu do **61 dB** w porze dnia – zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska przed hałasem dla infrastruktury drogowej i kolejowej.

Klimat akustyczny na terenach zurbanizowanych podlega ochronie przeciwhałasowej i kształtowany jest głównie przez oddziaływanie obiektów przemysłowych, lotnisk oraz linii komunikacyjnych (ruchu samochodowego i kolejowego). Na terenie objętym planem nie występuje obecnie problem

uciążliwości akustycznej związanej z ruchem lotniczym ani działalnością przemysłową. Głównym źródłem emisji hałasu wpływającym na klimat akustyczny gminy pozostaje komunikacja drogowa oraz lokalne zakłady usługowe i rzemieślnicze.

Teren opracowania jest położony poza terenami narażonymi na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu.

2.4.2 Promieniowanie

Podział promieniowania elektromagnetycznego na jonizujące i niejonizujące wynika z granicznej wielkości energii, która wystarcza do jonizacji cząstek materii. Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię, widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp. Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są mikrofały, radiofały oraz fały o bardzo niskiej (VLF) i ekstremalnie niskiej częstotliwości (FW).

Bezpośrednio przez obszar opracowania nie przechodzą żadne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, które byłyby źródłem promieniowania. Bezpośrednio na terenie opracowania, ani w najbliższej okolicy nie zlokalizowano urządzeń radiokomunikacyjnych będących źródłem promieniowania.

2.4.3 Stan czystości powietrza atmosferycznego

Gmina Męcinka charakteryzuje się specyficznym ukształtowaniem terenu, które silnie determinuje lokalny stan czystości powietrza. Kluczowym elementem podziału jest sudecki uskok brzeżny:

- **Część północno-wschodnia (Nizina Śląsko-Lużycka / Przedgórze Sudeckie):** Rejon o wysokiej przewietrzalności, ze stałymi wiatrami zachodnimi i długim okresem wegetacyjnym. Warunki te sprzyjają szybkiej dyspersji (rozproszonemu przemieszczaniu się) zanieczyszczeń.
- **Część południowo-zachodnia (Pogórze Kaczawskie):** Obszar wyżej położony, górzysty, o wysokiej lesistości (31,3% powierzchni gminy). Lasy te pełnią funkcję naturalnego filtra ekologicznego, pochłaniając pyły gazowe i zawieszone.

Główne źródła emisji zanieczyszczeń (Inwentaryzacja)

Stan powietrza w gminie Męcinka kształtowany jest przez trzy kluczowe czynniki antropogeniczne:

1. **Niska emisja powierzchniowa (Sektor bytowo-komunalny):** Najważniejsze źródło smogu w gminie. Wynika z ogrzewania domów jednorodzinnych paliwami stałymi (węgiel, drewno) w starszych kotłach grzewczych, zlokalizowanych w zwartych zabudowach wiejskich (np. Męcinka, Pomocne, Chroślice).
2. **Emisja liniowa (Komunikacyjna):** Związana głównie z ruchem pojazdów samochodowych na drogach wojewódzkich i powiatowych przecinających gminę, generująca tlenki azotu (NO_x) oraz pyły z tarcia tarcz hamulcowych i opon.
3. **Działalność rzemieślnicza i rolnictwo:** Intensywne rolnictwo w północnej części gminy powoduje okresową emisję pyłów i amoniaku podczas prac polowych, natomiast lokalne warsztaty usługowo-rzemieślnicze generują emisje punktowe o zasięgu lokalnym.

Ocena stężeń substancji kontrolowanych w powietrzu

Ze względu na brak stacji referencyjnej w samej Męcince, sytuację modeluje się na podstawie najbliższych stacji pomiarowych GIOŚ w **Jaworze** (ul. Słowackiego) i **Legnicy** (al. Rzeczypospolitej).

- **Pył zawieszony PM₁₀ (Norma dobowana: $(50 \mu \text{g/m}^3)$):** Średnioroczne stężenie pyłu mieści się w normie. Problem pojawia się w sezonie grzewczym

(październik–marzec), kiedy w trakcie inwersji temperatury dochodzi do przekroczeń normy dobowej. Liczba dni z przekroczeniami nie przekracza jednak dopuszczalnych 35 dni w roku.

- **Pył zawieszony PM_{2.5}** (Norma roczna: $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$): Wskaźniki roczne utrzymują się na bezpiecznym poziomie, bliskim granicy normy krajowej, wykazując silną korelację z sezonem zimowym.

- **Benzo(a)piren** (Norma roczna: $\leq 1 \text{ ng}/\text{m}^3$): Wielopierścieniowy węglowodór aromatyczny (rakovotwórczy składnik dymu z pieców) pozostaje **największym problemem ekologicznym gminy**. Na terenie całej strefy dolnośląskiej normy roczne dla tej substancji bywają okresowo przekraczane. Jest to bezpośredni skutek spalania paliw niskiej jakości w piecach domowych.

- **Dwutlenek azotu (NO_2)** i **Dwutlenek siarki (SO_2)**: Stężenia tych gazów na obszarze Męcinki są bardzo niskie i bezpieczne dla zdrowia ludzi oraz upraw rolniczych.

Klasyfikacja strefy pod kątem ochrony zdrowia

Zgodnie z oficjalną *Roczną oceną jakości powietrza GIOŚ*, gmina Męcinka jako część strefy dolnośląskiej otrzymuje ogólną **klasę A** dla większości mierzonych substancji gazowych oraz **klasę C** w zakresie docelowego poziomu benzo(a)pirenu. Klasa C oznacza konieczność dalszego prowadzenia działań naprawczych.

Wnioski i działania naprawcze dla Gminy Męcinka

W celu poprawy i utrzymania dobrego stanu powietrza na terenie opracowania MPZP i dokumentów strategicznych gminy rekomenduje się:

- **Kontynuację wymiany źródeł ciepła:** Likwidację starych pieców bezklasowych („kopciuchów”) na rzecz pomp ciepła i nowoczesnych kotłów gazowych lub na biomasę.
- **Ochronę zieleni wysokiej:** Zachowanie i pielęgnację starodrzewu w parkach przypałacowych oraz pasów zadrzewień śródpolnych, które stanowią mechaniczną barierę dla pyłów.
- **Rozwój odnawialnych źródeł energii:** Wykorzystanie bardzo dobrych warunków nasłonecznienia Pogórza Kaczawskiego do budowy mikroinstalacji fotowoltaicznych.

ZESTAWIENIE I PORÓWNANIE DANYCH ROK DO ROKU (2024 i 2025)

Analiza porównawcza opiera się na oficjalnych raportach rocznych [Państwowego Monitoringu Środowiska \(GIOŚ\)](#). Wskazuje ona na istotne zmiany trendów pogodowo-emisyjnych w regionie obejmującym gminę Męcinka i sąsiadujący Jawor.

Tabela porównawcza głównych wskaźników zanieczyszczeń

Parametr Zanieczyszczenie	Rok 2024 (Poprzedni)	Rok 2025 (Zeszły rok)	Status / Trend zmian
Pył zawieszony PM₁₀ (norma średnioroczna)	W normie na całym obszarze.	W normie na całym obszarze.	Stabilny (utrzymany poziom bezpieczny dla zdrowia).
Częstość przekroczeń PM₁₀ (norma dobowo: max 35 dni)	Przekroczenia wystąpiły lokalnie w 2 strefach województwa.	Przekroczenia dobowe odnotowano w 13 strefach w kraju, w tym w strefie dolnośląskiej.	Pogorszenie (zwiększona liczba dni z epizodami smogowymi w okresie zimowym).
Pył zawieszony PM_{2.5} (norma średnioroczna faza II)	Brak przekroczeń na terenie strefy dolnośląskiej.	Norma dotrzymana w strefie dolnośląskiej (przekroczenia tylko w 7 innych strefach w kraju).	Stabilny (stężenia blisko granicy normy, ale bez jej przekroczenia).
Benzo(a)piren (poziom docelowy: $\leq 1 \text{ ng}/\text{m}^3$)	Przekroczenia w większości stref miejskich i wiejskich Dolnego Śląska.	Brak dotrzymania poziomu docelowego na obszarze 26 stref w Polsce , w tym w strefie dolnośląskiej.	Brak zmian (utrzymujący się, stały problem z emisją z domowych kotłów grzewczych).

Kluczowe wnioski z analizy porównawczej

- **Wpływ czynników meteorologicznych:** Rok 2025 charakteryzował się trudniejszymi warunkami meteorologicznymi w sezonie grzewczym (częstsze okresy bezwietrzne i inwersje temperatur). Spowodowało to, że mimo ciągłej wymiany pieców przez mieszkańców w ramach programów proekologicznych, skumulowana **liczba dni z przekroczeniami dobowymi pyłu PM10 wzrosła** w stosunku do roku 2024.
- **Utrzymujący się problem niskiej emisji:** Zarówno w roku 2024, jak i 2025 główną przyczyną gorszej jakości powietrza w okresie jesienno-zimowym na terenie gminy Męcinka pozostaje **indywidualne ogrzewanie budynków mieszkalnych**. Stały brak dotrzymania norm dla rakotwórczego benzo(a)pirenu potwierdza, że proces likwidacji tzw. "kopciuchów" na terenach wiejskich wymaga dalszego zintensyfikowania.
- **Dobra sytuacja w sektorze transportowym:** Pozytywnym zjawiskiem obserwowanym w obu okresach jest bardzo niski i bezpieczny poziom dwutlenku azotu (NO_2). Przekroczenia te na Dolnym Śląsku mają charakter wyłącznie wielkomiejski i nie dotyczą obszarów zurbanizowanych gminy Męcinka.

2.4.4 Stan czystości wód

Raport sporządzono na podstawie danych [Państwowego Monitoringu Środowiska \(GIOŚ\)](#), Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Męcinka oraz ustaleń hydrologicznych ujętych w planistycznych prognozach oddziaływania na środowisko. [1, 2]

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Sieć hydrologiczna gminy Męcinka należy do dorzecza Odry i leży w **zlewni Nysy Szalonej** oraz bezpośrednim dorzeczu Kaczawy. Stan ekologiczny i chemiczny głównych cieków oraz zbiorników wodnych wykazuje cechy zróżnicowane, zależne od stopnia skanalizowania przyległych miejscowości. [1]

A. Rzeka Nysa Szalona i jej dopływy (Męcinka, Starucha)

- **Stan ogólny:** Średni i umiarkowany. Jakość wód systematycznie podnosi się wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnych i likwidacją dzikich wylotów ścieków komunalnych. [2]
- **Główne przekroczenia:** Problemem o charakterze stałym są **skażenia biogenne**, przejawiające się okresowo podwyższonym stężeniem **fosforanów oraz związków azotu**. [1]
- **Źródła zanieczyszczeń:** Powierzchniowy spływ biogenów z pól uprawnych w intensywnie użytkowanej rolniczo północnej części gminy oraz sporadyczne, nielegalne zrzuty ścieków z posesji prywatnych w pobliżu mniejszych strumieni. [1]

B. Zbiornik retencyjny „Słup”

- **Klasyfikacja czystości:** Sztuczny akwen zaporowy „Słup” (pow. 490 ha) charakteryzuje się dobrą, **I i II klasą czystości wód** wskaźników fizykochemicznych, co czyni go kluczowym punktem na mapie rekreacyjnej i wędkarskiej regionu. [1]
- **Zagrożenia:** Z uwagi na rzekę zasilającą (Nysa Szalona), dno zbiornika wykazuje tendencję do akumulacji drobnoziarnistych osadów rzecznych. Zbiornik jest objęty monitoringiem kąpieliskowym przez Państwową Inspekcję Sanitarną (Sanepid) pod kątem zakwitów sinic w okresach letnich. [1]

STAN CZYSTOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Zasoby wód podziemnych gminy Męcinka są ściśle rozdzielone przez sudecki uskoki brzeżny, co bezpośrednio determinuje ich podatność na zanieczyszczenia. [1]

A. Skrzydło zrzucone (Obszar Przedsudecki)

- **Charakterystyka:** Występują tu dwa główne piętra wodonośne – czwartorzędowe i trzeciorzędowe. [1]

- **Stan chemiczny: Dobry i zadowalający.** Utwory trzeciorzędowe zapewniają naturalną, szczelną izolację od warunków zewnętrznych, gwarantując **bardzo dobrą jakość pod względem bakteriologicznym**. [1, 2, 3]
- **Wskaźniki naturalne:** Lokalnie odnotowuje się podwyższone, ponadnormatywne stężenia **jonów żelaza i manganu**. Jest to cecha hydrogeologiczna podłoża, która wymaga stosowania standardowych procesów odżelaziania i odmanganiania w stacjach uzdatniania wody. [1]

B. Skrzydło podniesione (Obszar Sudecki / Pogórze Kaczawskie)

- **Charakterystyka:** Wody szczelinowe i zwietrzelinowe występujące w skałach litych.
- **Podatność na skażenia: Wysoka w strefie przypowierzchniowej.** Płytko zalegające wody w silnie spękanych i zwietrzałych skałach (warstwa do 15–20 m) łatwo przyjmują zanieczyszczenia infiltracyjne z powierzchni gruntu (głównie pestycydy i nawozy sztuczne).
- **Zasoby głębokie:** Strefy uskokowe (np. strefa Gajki) odprowadzają czyste wody infiltracyjne w głębokie partie górotworu. Są one wolne od antropogenicznych skażeń, jednak ich zlokalizowanie i stabilny pobór wiąże się z dużym ryzykiem inżynieryjnym. [1]

PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE OCHRONNE

Gmina Męcinka w blisko 80% powierzchni leży w strefie zewnętrznej ochrony pośredniej dla kluczowych ujęć wód pitnych sąsiednich miast (Legnica, Jawor) oraz w zasięgu chronionych zasobów wód podziemnych (OWO).

W celu zachowania i poprawy obecnego stanu czystości wód rekomenduje się:

1. **Dalszą eliminację niskiej emisji ściekowej:** Rygorystyczną kontrolę posesji niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej i likwidację nieszczelnych szamb.
2. **Ograniczenia rolnicze w strefach ochronnych:** Wdrażanie zasad rolnictwa ekologicznego w północnej części gminy (strefa OWO) w celu redukcji spływu związków fosforu i azotu do Nysy Szalonej.
3. **Ochronę ekosystemów lęgowych:** Zachowanie naturalnych stref buforowych zieleni niskiej i lęgowej w dolinach rzecznych, które pełnią rolę mechanicznego i biologicznego filtra dla spływów powierzchniowych. [2]

2.4.5 Stan czystości gleb.

Raport sporządzono na podstawie danych Państwowego Monitoringu Środowiska (GIOŚ), Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Męcinka oraz aktualnych opracowań ekofizjograficznych i planistycznych z 2026 roku. [1, 2, 3]

1. Ogólna charakterystyka i bonitacja gleb

Gleby na terenie gminy Męcinka wykazują **bardzo wysoką przydatność rolniczą i wartość produkcyjną w skali całego kraju**, zwłaszcza w jej nizinnej części.

- **Wskaźnik bonitacji:** Tereny położone na północny wschód przed uskokiem sudeckim osiągają wysokie wartości wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (ok. **80 punktów w skali IUNG-Puławy**).
- **Struktura siedliskowa:** Dominują tu żyzne kompleksy gleb pszennych bardzo dobrych i dobrych (klasa I, II i IIIb), wytworzone na glinach zwałowych i pyłach. Z kolei w południowo-zachodniej części (Pogórze Kaczawskie) dominują słabsze, trudniejsze w uprawie gleby górskie o profilu kamienisto-szkieletowym, z przewagą kompleksów owsiano-pastewnych i górskich zbożowych.

2. Stan czystości i zanieczyszczenia chemiczne

Zgodnie z badaniami stacji monitoringu gleb użytkowanych rolniczo, **ogólny stan czystości gleb w gminie Męcinka ocenia się jako bardzo dobry (Klasa 0 – brak zanieczyszczeń)**. Pokrywa glebowa nie wykazuje istotnych wielkoobszarowych degradacji antropogenicznych. [1]

A. Zawartość metali ciężkich

- **Sytuacja ogólna:** Zawartość kadmu, ołowiu, miedzi, cynku i chromu w profilach orno-podornych utrzymuje się na poziomie naturalnego tła geochemicznego. Gleby te spełniają rygorystyczne standardy jakości i kwalifikują się do prowadzenia upraw ekologicznych. [1, 2]
- **Lokalne anomalie (Nikiel):** Wieloletnie badania gleboznawcze wykazały sporadyczne i nieznaczne przekroczenia dopuszczalnych norm zawartości niklu (na poziomie **104–106 mg/kg**) w niektórych profilach glebowych – m.in. w **obrzebie geodezyjnym Kondratów**. Przekroczenia te mają podłoże **całkowicie naturalne (geogenne)**. Wynikają ze specyfiki geologicznej podłoża metamorfiku kaczawskiego (skały zieleńcowe i keratofiry) bogatego w te pierwiastki, a nie z działalności przemysłowej. [2, 3, 4]

B. Skan zanieczyszczeń biogenych i organicznych

- **Substancje biogenne:** Gleby rolnicze gminy wykazują średnią i wysoką naturalną zasobność w składniki pokarmowe (magnez, potas, fosfor).
- **Zagrożenia:** Głównym problemem jest **obszarowe zanieczyszczenie substancjami biogennymi** pochodzącymi z przenawożenia gruntów ornych (azotany i fosforany). W okresach intensywnych opadów dochodzi do wymywania tych związków, co prowadzi do wtórnego zanieczyszczenia i eutrofizacji wód powierzchniowych w dolinie Nysy Szalonej. [1, 3]

3. Degradacja fizyczna i erozja gleb

Poza czynnikami chemicznymi, stan pokrywy glebowej w gminie kształtowany jest przez naturalne procesy fizyczne:

- **Erozja wodna powierzchniowa:** Dotyczy głównie południowej, podgórskiej części gminy o urozmaiconej rzeźbie terenu. Duże spadki terenu sprzyjają zmywaniu żyznej, próchnicznej warstwy gleby podczas letnich nawałnych deszczy.
- **Presja przemysłu wydobywczego:** Eksploatacja powierzchniowa bogatych złóż kruszyw łamanych i bazaltu (np. rejon kopalni Jawor-Męcinka) powoduje lokalną, całkowitą degradację mechaniczną struktury gleby na obszarach wyrobisk. Wymaga to prowadzenia stałej rekultywacji poeksploatacyjnej. [1, 2]

4. Podsumowanie i wnioski ochronne

Gleby gminy Męcinka stanowią jeden z jej najcenniejszych zasobów naturalnych. Aby utrzymać ich wysoki stan czystości, zaleca się:

1. **Promowanie rolnictwa ekologicznego:** Szczególnie w północnej i północno-wschodniej części gminy, objętej strefą chronionych zasobów wód podziemnych (OWO), w celu ograniczenia chemizacji upraw.
2. **Wykorzystanie barier biologicznych:** Utrzymanie i tworzenie pasów zadrzewień śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych, które skutecznie zapobiegają erozji wietrznej i wodnej oraz ograniczają powierzchniowy spływ chemii rolniczej do dolin rzecznych. [1]
3. **Wapnowanie gleb:** Działanie zalecane w celu optymalizacji odczynu (pH) gleb o średniej zasobności w składniki pokarmowe.

II. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE PLANU.

2.5 Kształtowanie zabudowy i komunikacji

Zmiana fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy i urządzania terenu, zasady rozwoju i funkcjonowania układu komunikacyjnego, rozwoju infrastruktury technicznej oraz szczególne zasady zagospodarowania, wynikające z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów oraz ochrony kulturowej, a także warunki podziału terenów na działki.

Obszary opracowania są w większości terenami rolnym. Wskutek procesów rozwojowych w najbliższej okolicy wykształciła się przede wszystkim funkcja zagrodowa, mieszkaniowa, usługowa. Tereny opracowania nie są zainwestowane. Zmiana planu wydziela funkcję mieszkaniową i reguluje formę zabudowy i sposób zagospodarowania terenu.

Projekt planu sporządzony został w oparciu o wcześniejsze ustalenia zawarte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i ma na celu doprowadzenie do zgodności zapisów studium, uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej i realizację wniosków właścicieli. Na terenie opracowania wydziela się funkcję mieszkaniową i dopuszcza się zabudowę gospodarczą na terenach rolniczych.

2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) ustala się zakaz realizacji inwestycji oraz prowadzenia działalności, której negatywne oddziaływanie może przekroczyć granice nieruchomości;
- 2) ustala się dopuszczalny poziom hałasu na terenach mieszkaniowych, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i dla terenów zabudowy zagrodowej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) obowiązuje zapewnienie, we własnym zakresie przez właściciela lub władającego terenem, wymaganych standardów zamieszkiwania na terenach sąsiednich (zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń, uciążliwości transportu itp.) w przypadku, gdy wprowadza on na swoją działkę działalność usługową;

3. Zgodność z innymi dokumentami planistycznymi.

Omawiany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym.

III. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA SKUTKÓW USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

4. Wpływ dotychczasowego sposobu zagospodarowania na stan środowiska.

Środowisko przyrodnicze na omawianym terenie uległo przeobrażeniom w długotrwałym procesie rozwoju. Jest ono obecnie przekształcone, lecz zachowały się znaczne fragmenty terenów biologicznie czynnych i terenów otwartych. Większość terenów w granicy opracowania nie jest jeszcze zainwestowana i do tej pory była wykorzystywana rolniczo, ale znajduje się bezpośrednio przy terenach mieszkaniowych, zainwestowanych, część terenów jest już zainwestowana. Powstanie zabudowy zwiększyło antropopresję na środowisko i doprowadziło do likwidacji naturalnych zbiorowisk, ale nie spowodowało większego przekształcenia procesów ekologicznych na terenach otaczających. Rozwój przestrzenny doprowadził do degradacji powierzchni ziemi, likwidacji uległy istniejące ekosystemy. Rozwój okolicznej zabudowy oraz innych formy zainwestowania następował w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie równowagi w środowisku i mniejszym stopniu wpłynęło na klimat i morfologię. Teren planu do tej pory nie został jeszcze zainwestowany i jest użytkowany rolniczo.

5. Prognozowany wpływ ustaleń planu na stanu środowiska

5.1 Wpływ ustaleń planu na środowisko kulturowe

Istnieje możliwość odkrycia nowych stanowisk archeologicznych – zasób ich ewidencji i rejestru podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

5.2 Zachowanie istniejących oddziaływań

W związku z realizacją projektu planu nie zostaną zachowane oddziaływania, ponieważ plan wprowadza na ten teren nową funkcję – zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Funkcja ta jednak stanowi kontynuację zabudowy zlokalizowanej na sąsiednich terenach, przez co nowe oddziaływanie będzie raczej lokalne, jednakże zmiana przeznaczenia z rolniczego na mieszkaniową zminimalizuje praktycznie do minimum oddziaływania wynikające z obecnej funkcji rolniczej.

Na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i warunki życia ludzi w dalszym ciągu będzie

wpływał hałas komunikacyjny związany z komunikacją, jednak hałas ten nie będzie przekraczał dopuszczalnych norm.

5.3 Prognozowane nowe oddziaływania na środowisko

Działalność człowieka powoduje w krajobrazie duże zmiany. Mogą one jednak być „dopasowane” do pierwotnego ukształtowania terenu jak i zupełnie je pomijające. Zmiany te można by podzielić na dwie grupy. Do pierwszej należy wznoszona przez człowieka zabudowa, bez względu na jej charakter, a więc mieszkaniowa, zagrodowa, związana z transportem, energetyką itp. Sama w sobie nie zmienia ona pierwotnego ukształtowania terenu. Stanowi jednak znaczący, nowy i zupełnie obcy element krajobrazu. Do drugiej grupy zalicza się zmiany wprowadzane przez człowieka do ukształtowania terenu, niekoniecznie związane ze wznoszeniem zabudowy (np. kanały, wkopy, wały, itp.).

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje funkcję mieszkaniową ale zabudowa jest dopuszczona już na terenach sąsiednich w obecnie obowiązującym planie, a ponieważ tereny przyległe są w tej chwili zainwestowane, a powstanie nowych powierzchni nieprzepuszczalnych w postaci komunikacji wewnętrznej nie będzie miało znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze, a oddziaływanie będzie jedynie lokalne.

Na stan powietrza atmosferycznego największy wpływ ma obecnie emisja zanieczyszczeń związana z indywidualnymi systemami grzewczymi, opartymi na paliwach stałych. Realizacja ustaleń planu wpłynie w nieznaczny sposób na zwiększenie tych oddziaływań.

5.3.1 Analiza wpływu na środowisko poszczególnych form zagospodarowania wyznaczonych w planie

Na podstawie wykonanej identyfikacji typów oddziaływań na środowisko przyrodnicze dokonano waloryzacji jednostek urbanistycznych w zależności od elementów środowiska, na które będzie oddziaływać ich zagospodarowanie. W ten sposób wydzielono grupy jednostek, w których na skutek realizacji ustaleń planu nastąpią istotne oddziaływania pozytywne lub negatywne. Uwzględniono również te jednostki, na których obecnie występują istotne oddziaływania, a realizacja plan nie będzie prowadzić do zmiany tego stanu. Przy określaniu wpływu realizacji ustaleń planu na elementy środowiska posłużono się kryteriami dotyczącymi:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- czasowości trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu przestrzennego (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, przejściowe, możliwe do rewaloryzacji).

W dalszej części rozdziału dokonano szczegółowego zestawienia potencjalnego wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko dla poszczególnych jednostek planistycznych w podziale na obręby geodezyjne, stosując pięciostopniową skalę oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania w przypadku stwierdzenia możliwości jego wystąpienia, według której:

- + – oddziaływanie pozytywne;
- 0 – brak oddziaływania;
- 1 – wpływ możliwy, jednak trudny do jednoznacznego określenia;
- 2 – wpływ potencjalnie znaczący, jednak możliwy do minimalizacji;
- 3 – negatywny wpływ na przedmiot ochrony (wystąpienie szkody znaczącej), niemożliwy do uniknięcia, wymagający kompensacji;
- * – określenie oddziaływania wariantowe, zależne od wystąpienia warunkujących czynników (w normalnych warunkach powinno wystąpić oddziaływanie opisane jako pierwsze);
- ** – określenie oddziaływania wariantowe, z czego oddziaływanie opisane jako pierwsze wystąpi w początkowej fazie realizacji inwestycji, natomiast oddziaływaniem docelowym (spodziewanym) jest oddziaływanie opisane jako drugie.

Tabela 1. Zestawienie - poglądowa prognoza skutków wpływu realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze.

element środowiska	przewidywane znaczące oddziaływania								
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe
Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Są to tereny, na których nastąpiła poprawa warunków życia mieszkańców dzięki powstaniu budownictwa. Jednocześnie nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby, zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Są to oddziaływania stałe o nieznacznej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.									
przedmiot ochrony Natura 2000	+ / - 1*	0	0	0 / - 1*	0	0	+ / - 1*	+ / - 1*	-1
różnorodność biologiczna	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	-1	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	-1
warunki życia ludzi	+	0	0	0	0	0	+	+	0
zwierzęta	0 / - 1*	0	0	0	0 / - 1*	0	0	0	0 / -1*
rośliny	0 / - 1*	0	0	0	0 / - 1*	0	0	0	0 / -1*
wody powierzchniowe i podziemne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
powietrze	0 / - 1*	0	0	0	0	0	0 / - 1*	0 / - 1*	0
powierzchnia ziemi	0 / - 1*	0	0	0	0 / - 1*	0	0	0	0 / -1*
krajobraz	+ / - 1*	0	0	0 / - 1*	0	0	+ / - 1*	+ / - 1*	-1
klimat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zabytki	+	0	0	0	0	0	+	+	0
dobro materialne	+	0	+	0	0	+	+	+	0
tereny o funkcji terenów rolniczych - zagospodarowanie rolnicze prowadzi do właściwego wykorzystania zasobów środowiska, sprzyja zachowaniu wartości produkcyjnej gleby i zachowaniu obecnych roślin i zwierząt towarzyszących polom uprawnym. Zbyt intensywna gospodarka rolna (chemizacja rolnictwa) może jednak negatywnie wpłynąć na czystość wód podziemnych. Wszystkie z powyższych oddziaływań są niewielkie, mają charakter lokalny. Tereny rolne są terenami istniejącymi, dla których planowane jest kontynuowanie powyższych funkcji.									
przedmiot ochrony Natura 2000	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	-1	0 / - 1*	0 / - 1*	0 / - 1*	-1
różnorodność biologiczna	+	+	0	0	0	+	+	+	0
warunki życia ludzi	+	+	0	0	0	0	+	+	0
zwierzęta	+	+	0	0	0	0	+	+	0
rośliny	+	+	0	0	0	0	+	+	0

wody powierzchniowe podziemne	i	+ / - 1*	+	0	0 / - 1*	0	0	+	+	0 / -1*
powietrze		0	+	+	+	0	0	+	+	0
powierzchnia ziemi		+	+	0	0	0	0	+	+	0
krajobraz		+	+	+	+	0	0	+	+	0
klimat		0	+	+	+	0	0	+	+	0
zasoby naturalne		+	+	+	+	0	0	+	+	0
zabytki		0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobro materialne		0	+	+	0	0	0	+	+	0

5.3.2 Analiza oddziaływań ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska

Na podstawie wykonanej identyfikacji typów oddziaływań na środowisko przyrodnicze dokonano waloryzacji jednostek urbanistycznych w zależności od elementów środowiska, na które będzie oddziaływać ich zagospodarowanie. W ten sposób wydzielono grupy jednostek, w których na skutek realizacji ustaleń planu nastąpią istotne oddziaływania pozytywne lub negatywne. Uwzględniono również te jednostki, na których obecnie występują oddziaływania, a realizacja zapisów planu nie będzie prowadzić do zmiany tego stanu. Przy określaniu wpływu realizacji ustaleń planu na elementy środowiska posłużono się kryteriami dotyczącymi:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- czasowości trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu przestrzennego (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, przejściowe, możliwe do rewitalizacji).

Wpływ zapisów planu na szatę roślinną

Negatywne oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe na bioróżnorodność, o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia jest związane z rozwojem terenów zabudowanych oraz sieci infrastruktury technicznej i dróg. W przypadku rozwoju zabudowy, należy wziąć pod uwagę skumulowane oddziaływanie uchwalonych i już obowiązujących w gminie planów zagospodarowania przestrzennego jak i kierunki rozwoju terenów inwestycyjnych wyznaczonych w planie. Podjęcie na terenach mieszkaniowych prac budowlanych i wprowadzenie nowych powierzchni nieprzepuszczalnych spowoduje częściowe zniszczenie i przekształcenie istniejącej szaty roślinnej co na tym terenie będzie miało nieznaczny wpływ na środowisko przyrodnicze. W późniejszym okresie, po ukończeniu budowy, szata roślinna może ulec odtworzeniu, aczkolwiek w innej formie. Podobny skutek będzie miała przebudowa lub realizacja nowych sieci infrastruktury technicznej.

Wpływ zapisów planu na zwierzęta

Tereny opracowania znajdują się w większości w okolicy obszarów już zainwestowanych i nie przewiduje znacznego powiększenia powierzchni zabudowanych. Negatywnym oddziaływaniem długoterminowym pośrednim może być zmniejszenie powierzchni pokrywy roślinnej i siedlisk drobnych zwierząt na terenach, na których zostaną wprowadzone ewentualne nowe powierzchnie uszczelnione. Negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim krótkoterminowym będzie niepokojenie zwierząt w związku z hałasem i pracami budowlanymi przy realizacji nowych obiektów budowlanych, rozbudowie obiektów istniejących lub realizacji sieci infrastruktury technicznej, budowie i przebudowie dróg.

Wpływ zapisów planu na gleby

Na nowych terenach zainwestowanych bezpowrotnemu zniszczeniu może ulec biologicznie czynna warstwa gleby. Towarzyszyć temu może nieznaczne zwiększone negatywne presje na roślinność i świat zwierzęcy. Podjęcie dodatkowych prac budowlanych może spowodować zniszczenie profilu

glebowego. Podobny skutek będzie miała realizacja nowych sieci infrastruktury technicznej, oraz budowa dróg.

Wpływ zapisów planu na powietrze atmosferyczne

Jednym z czynników negatywnych mogących mieć wpływ na środowisko jest emisja zanieczyszczeń powietrza ze źródeł zorganizowanych i rozproszonych w wyniku procesów ogrzewania oraz produkcji. Głównym źródłem zanieczyszczenia na terenie gminy jest transport samochodowy, a zwiększenie powierzchni sprzedaży w obiektach usługowych w pewnym stopniu przyczyni się do wzrostu ruchu kołowego na danym terenie. Emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powoduje spalanie paliw w gospodarce komunalnej. Lokalne przekroczenie norm i koncentracje zanieczyszczeń mogą występować w sezonie grzewczym. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzącego z ogrzewania gospodarstw domowych jest uzależniona od rodzaju zastosowanego paliwa, jakości kotłowni i palenisk domowych oraz termoizolacji ogrzewanych budynków.

Wpływ zapisów planu na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń planu, w tym zwiększenie obszarów zabudowanych, może generować dodatkowy ruch samochodowy, co związane jest ze zwiększoną emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego. Jego wartości nie powinny jednak przekraczać dopuszczalnych poziomów i nie powinny stanowić uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników usług. Potencjalnie hałas może towarzyszyć pracom budowlanym związanym z budową budynków. Będzie to jednak hałas o stosunkowo niewielkim zasięgu przestrzennym i jedynie okresowy. Prognozuje się zachowanie dopuszczalnych standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej.

Wpływ zapisów planu na wody

Do czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych należą uwarunkowania naturalne, takie jak warunki klimatyczne i hydrologiczne, czy zdolność samooczyszczania oraz zanieczyszczenia antropogeniczne. Znaczną część zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych stanowią zanieczyszczenia obszarowe. Rozwój gospodarczy gminy, rozwój siedlisk osadniczych może się przyczynić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Do zanieczyszczeń punktowych, stwarzających bardzo poważne zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych należą przede wszystkim:

- bezpośrednie „dzikie” zrzuty surowych ścieków bytowo - gospodarczych do cieków wodnych (na nieskanalizowanych obszarach);
- zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków (nieodpowiadających warunkom pozwolenia wodnoprawnego).

Rozwój budownictwa i infrastruktury drogowej może mieć potencjalnie negatywne długoterminowe oddziaływanie pośrednie przez obniżenie poziomu wód przypowierzchniowych. Niezadawalająca okresowo jakość wód na terenie gminy może wynikać z braku izolującej pokrywy w stropie warstw wodonośnych. Umożliwia to łatwe przenikanie do wód zanieczyszczeń z powierzchni. Głównie przez infiltrację wód deszczowych wraz z którymi przedostają się do wód gruntowych środki ochrony roślin oraz zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb). Do głównych zagrożeń wód podziemnych należą obecnie niekontrolowane zrzuty nieoczyszczonych ścieków komunalnych oraz nieszczelne szamba z terenów miejscowości nie posiadających kanalizacji sanitarnej. Negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym na wody gruntowe będzie zmniejszenie powierzchni przepuszczalnych i ograniczenie retencji wodnej na obszarach przeznaczonych w planie pod zabudowę. Pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym może być rozbudowa systemu odprowadzania ścieków w gminie i ograniczenie chemizacji ziemi związanej z dotychczasowymi uprawami rolnymi na tym terenie. Ponieważ plan zakłada rozszerzenie terenów inwestycyjnych, może mieć to wpływ na jakość wód, jednak nie jest to nowe oddziaływanie powstałe w wyniku ustaleń planu.

Wpływ zapisów planu na krajobraz

W wyniku realizacji projektu planu nastąpi nieznaczna zmiana krajobrazu. Mogą pojawić się tu nowe obiekty budowlane, wraz z towarzyszącą infrastrukturą, które będą uzupełniały zabudowę istniejącą na sąsiednich działkach. Jednak już obowiązujące zapisy sąsiednich planów przewidują w sąsiedztwie podobne ustalenia.

Wpływ na klimat lokalny

Ustalenia planu nie będą miały wpływu na modyfikację klimatu lokalnego, zarówno w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. Projekt zakłada wprowadzenie na tym terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ale ze względu na nieduży obszar opracowania zmiana ograniczy się do lokalizacji kilku budynków.

Oddziaływania na warunki życia ludzi

Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie w związku z realizacją ustaleń planu poprzez wprowadzenie rozwojem budownictwa i regulacją warunków zabudowy co będzie skutkowało poprawą jakości krajobrazu i ładu przestrzennego. Prowadzona ewentualnie działalność usługowa, nie powinna w żaden sposób niekorzystnie oddziaływać na tereny położone poza działką, na której się ona odbywa.

5.4 Analiza wpływu ustaleń planu na cele i przedmiot ochrony terenów Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody

Część opracowania znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Chelmy i Granicach Obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie.

W granicy obszaru Natura 2000 projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje jedynie nieznaczne poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności i wszystkie tereny przeznaczone pod zabudowę są uzupełnieniem funkcji istniejącej. Każdy z fragmentów opracowania dopuszcza lokalizację mniej więcej jednego do dwóch budynków mieszkalnych, co pozwala na prognozowanie jedynie niewielkiego wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym (unijnym) i krajowym nakładają na nowo projektowaną zabudowę mieszkaniową oraz zagrodową rygorystyczne wymagania w zakresie efektywności energetycznej, zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony bioróżnorodności.

W świetle dokumentów strategicznych i [Prognozy Oddziaływania na Środowisko gminy Męcinka](#), cele te dla nowych inwestycji mieszkaniowych dzielą się na trzy główne poziomy:

1. Szczebel międzynarodowy (Globalny)

Cele te wynikają z globalnych traktatów klimatycznych (np. Porozumienia Paryskiego) oraz Agendy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 (SDG).

- **Neutralność klimatyczna i redukcja gazów cieplarnianych:** Ograniczenie globalnego ocieplenia poprzez drastyczne zmniejszenie emisji dwutlenku węgla (CO₂) generowanego przez sektor budowlany i tradycyjne systemy grzewcze.
- **Zrównoważone miasta i społeczności (Cel 11 SDG):** Projektowanie przestrzeni w sposób ograniczający rozlewanie się zabudowy (tzw. urban sprawl) na cenne ekosystemy leśne i rolnicze o najwyższej bonitacji (80 pkt IUNG).
- **Ochrona bioróżnorodności (Konwencja z Rio):** Minimalizowanie fragmentacji siedlisk przyrodniczych fauny i flory podczas wytyczania nowych osiedli mieszkaniowych.

2. Szczebel wspólnotowy (Unia Europejska)

Polityka unijna bezpośrednio kształtuje standardy techniczno-budowlane poprzez dyrektywy implementowane do prawa krajowego, powiązane z założeniami **Europejskiego Zielonego Ładu**.

- **Zeroemisyjność budynków (Dyrektywa EPBD – Energy Performance of Buildings Directive):** Kluczowy cel dla nowo projektowanej zabudowy. Wszystkie nowe budynki mieszkalne od 2028/2030 roku muszą cechować się zerową emisją operacyjną gazów cieplarnianych z paliw kopalnych i być maksymalnie niezależne energetycznie.
- **Priorytet dla Odnawialnych Źródeł Energii (Dyrektywa RED III):** Wymóg obligatoryjnego projektowania i montażu instalacji słonecznych (fotowoltaika, kolektory) na dachach nowych budynków, tam gdzie jest to technicznie wykonalne.
- **Ochrona sieci Natura 2000 (Dyrektywa Siedliskowa i Ptasia):** Bezwzględny zakaz lokalizowania zabudowy, która mogłaby znacząco negatywnie oddziaływać na integralność pobliskich obszarów chronionych (takich jak specjalny obszar ochrony „Góry i Pogórze Kaczawskie”).
- **Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ):** Promowanie ponownego wykorzystania materiałów budowlanych oraz rygorystyczne segregowanie i ograniczanie ilości odpadów na etapie budowy i użytkowania domów.

3. Szczebel krajowy (Polska)

Cele krajowe przekładają wytyczne globalne i unijne na konkretne zapisy w polskim prawie budowlanym, [Ustawie – Prawo ochrony środowiska](#) oraz w lokalnych planach zagospodarowania (MPZP).

- **Ograniczanie niskiej emisji i ochrona powietrza:** Całkowity zakaz projektowania ogrzewania nowych budynków opierającego się na paliwach stałych niskiej jakości (np. węgiel, biomasa pozaklasowa). Promowanie ekologicznych pomp ciepła oraz sieci gazowych w celu zapobiegania powstawaniu smogu (PM10, PM2.5, benzo(a)piren).
- **Rygorystyczne Warunki Techniczne (Standard WT):** Spełnienie zaostrożonych norm izolacyjności termicznej ścian, dachów oraz okien, co drastycznie zmniejsza roczne zapotrzebowanie budynków na energię użytkową i pierwotną (EP).
- **Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa:**
  - Wymóg obligatoryjnego podłączania nowo projektowanej zabudowy do zbiorczej sieci kanalizacyjnej.
  - W przypadku zabudowy zagrodowej na terenach nieskanalizowanych – dopuszczenie wyłącznie szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb) lub przydomowych oczyszczalni ścieków spełniających normy środowiskowe.
  - **Zatrzymywanie wód opadowych w miejscu ich opadu:** Nakaz zagospodarowania deszczówki na własnej działce (retencja, ogrody deszczowe, studnie chłonne) i zakaz jej odprowadzania do kanalizacji bytowej, co ogranicza ryzyko podtopień w dorzeczu Nysy Szalonej.
- **Ochrona klimatu akustycznego:** Projektowanie układu urbanistycznego budynków w sposób gwarantujący dotrzymanie norm hałasu środowiskowego w porze dnia (do 61 dB dla zabudowy jednorodzinnej i do 65 dB dla mieszkaniowo-usługowej).
- **Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej:** Wprowadzanie minimalnych wskaźników procentowych dla powierzchni zielonej na każdej działce (zazwyczaj od 25% do 40% powierzchni działki), co zapobiega powstawaniu tzw. wysp ciepła i wspiera lokalną biosferę.

Podsumowanie i Rezultat

Nowo projektowana zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa musi stanowić spójne ogniwo globalnej polityki klimatycznej. W praktyce oznacza to, że projektowany dom jednorodzinny lub zagroda rolnicza na terenie takim jak gmina Męcinka musi być budynkiem wysoce energooszczędnym (lub zeroemisyjnym), wykorzystującym OZE, w pełni uporządkowanym pod względem ściekowym, retencjonującym wodę opadową oraz chroniącym lokalny krajobraz akustyczny i przyrodniczy Parku Krajobrazowego „Chełmy”

7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Na etapie sporządzania projektu planu wszystkie propozycje rozwiązań dotyczyły jedynie formy zabudowy. Projekt uwzględnia zapisy planów sporządzonych dla terenów sąsiednich i stara się ujednolicić formę zabudowy charakterystyczną dla tej miejscowości w związku z czym parametry zabudowy i wskaźniki zagospodarowania terenu zostały zaczerpnięte z obowiązujących na tym obszarze innych opracowań.

8. Propozycje przeprowadzenia metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitorowanie skutków realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego prowadzone powinno być w ramach cyklicznie sporządzanych raportów i ocen zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Metody i konieczność kontroli zmian w zakresie zagospodarowania przestrzennego zostały określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. (art. 32. ust 1 i 2 oraz art. 33). Wójt jako organ opracowujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, obowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zgodnie z częstotliwością i metodami o których mowa w art. 55 ust 3 pkt 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. Monitoring w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień.

9. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym (powodzie, huragany, trzęsienia ziemi) albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami. Cechami charakterystycznymi zdarzeń związanych z poważnymi awariami jest ich niepowtarzalność, losowość, wieloprzyczynowość i różnorodność bezpośrednich skutków. Mogą one powodować zagrożenie zdrowia i życia ludzi, degradację środowiska czy też poważne straty gospodarcze.

Zdarzenia posiadające cechy nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska i ludzi mogą powstawać w wyniku prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych i podczas transportu substancji niebezpiecznych, jako efekt świadomej działalności człowieka związanej z niezgodnym z przepisami pozbywaniem się substancji (materiałów) niebezpiecznych. W ustawie prawo ochrony środowiska, w tytule IV „Poważne awarie ” zawarte są przepisy ogólne, instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej, obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz obowiązki organów administracji związane z awariami.

Ustawa wprowadza dwie kategorie obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: zakłady o zwiększonym ryzyku, i zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii. Kwalifikacja zakładu do jednej z tych kategorii związana jest z ilością substancji niebezpiecznych znajdujących się w obiekcie. Zasady zaliczania zakładów do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2002, Nr 58, poz. 535).

Na terenie województwa dolnośląskiego inwentaryzacją i kontrolą w zakresie możliwości wystąpienia poważnych awarii zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, we współpracy z Państwową Strażą Pożarną. Bezpośrednio na terenie opracowania nie ma zakładów o zwiększonym ryzyku, i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii. Na terenie gminy zarejestrowano natomiast obiekty, w których występują substancje niebezpieczne w mniejszych

ilościach i stwarzają potencjalne zagrożenia dla środowiska. Są to przede wszystkim zakłady magazynujące materiały niebezpieczne (olej opałowy i napędowy, paliwa płynne, gazy techniczne i inne chemikalia).

Do obiektów tych zaliczyć należy: stacje paliw płynnych, punkty sprzedaży gazu LPG, lokalne kotłownie olejowe.

10. Zagrożenia transgraniczne

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie wprowadza funkcji, które mogły by generować oddziaływanie transgraniczne. Ustalone funkcje mają ograniczenia wprowadzania przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko i mogących znacząco wykraczających swoim oddziaływaniem poza granice inwestora. Brak jest zagrożenia oddziaływania transgranicznego na środowisko powstałego w skutek realizacji projektu przedmiotowego planu.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy *Męcinka*.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny oznaczone na załączniku do uchwały nr XXXI/184/2026 **Rady Gminy Męcinka** z dnia 31 marca 2026 r o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania gminy *Męcinka*.

Tereny opracowania są położone bezpośrednio przy obszarach wyposażonych w infrastrukturę techniczną i przy terenach dróg co pozwala na bezproblemowe uzbrojenie wydzielonych działek budowlanych.

Większość terenu opracowania stanowią grunty klasy RIV. Teren opracowania stanowią w większości pola uprawne co w znacznym stopniu zubaża różnorodność biologiczną. Teren ten jest jednak żerowiskiem wielu gatunków zwierząt. Bezpośrednio na jednym z terenów opracowania zlokalizowano siedlisko roślin chronionych, dlatego zmniejszono obszar zabudowy do minimum.

Teren częściowo położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Chełmy oraz Obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie.

Projekt zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje jedynie nieznaczne poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. Każdy z fragmentów opracowania dopuszcza lokalizację mniej więcej jednego, dwóch budynków mieszkalnych, co pozwala na prognozowanie jedynie niewielkiego wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.